

proto při určení jejího věna k této částce přihlížeti jako k vlastnímu jejímu jmění. Ježto pak nižší soudy zjistily, že přiměřené její věno podle poměrů rodičů činilo 12.000 Kč a že 6.000 Kč již věnem od nich dostala, nejsou její rodiče vzhledem k vlastnímu jejímu jmění v době jejího sňatku povinni, jí na věno ještě něco dopláceti. Že žadatelka ono jmění, které měla v době sňatku, neměla již v době žádosti ze dne 25. února 1925, je podle toho, co bylo doličeno, právně úplně bez významu a lze jen mimochodem k tomu poukázati, že žadatelka, když svého jmění skutečně použila tak, jak rekursní soud udává, použila ho v podstatě k úhradě nákladu s manželským spolužitím spojeného aneb jinak ve prospěch svého manžela, tedy k účelům, kterým věno podle své povahy má sloužiti, takže své jmění patrně sama pokládala za část svého věna podle §u 1220 obč. zák.

Čís. 5958.

Bylo-li žalobě, již byly proti úpadkové podstatě uplatněny nároky vylučovací, právoplatně vyhověno, jest přisouditi útraty proti úpadkové podstatě ve smyslu §u 409 c. ř. s. Jde tu o dluh podstaty ve smyslu §u 46 konk. ř., jehož další součástí tvoří exekuční útraty, vzešlé nuceným vymáháním útrat sporu. Dluh jest uspokojiti z úpadkové podstaty přede všemi ostatními úpadkovými věřiteli a bez ohledu na stav úpadkového řízení, předpokládajíc, že nedostatečnost podstaty k úplnému krytí není již zřejmou. Jest povinností správce úpadkové podstaty, by se bránil proti zažalovanému nebo exekučně vymáhanému nároku, že pro nedostatečnost podstaty nemůže býti plně uspokojen, jakmile tato nedostatečnost jest zřejmou a jest práv věřitelům podle §u 81 konk. ř., po případě nese vlastní újmu. Bylo-li dosaženo plného uspokojení pohledávky za podstatou, pokud nedostatečnost podstaty nebyla ještě seznána, nemůže již placení býti požadováno zpět z toho důvodu, že později se ukázala podstata nedostatečnou. Totéž platí, bylo-li nabyto zajištění pro pohledávku. Jest povinností správce úpadkové podstaty, by prokázal nedostatečnost podstaty, a to buď námitkami ve sporu o pohledávku neb odporem proti vymáhanému nároku podle §u 35 ex. ř. Nemůže však okolnost tuto namítati ve sporu, jímž se věřitel domáhá na něm jako poddlužníku zaplacení, ježto mu byla pohledávka podstaty proti správci přikázána k vybrání.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1926, Rv I 2082/25.)

Firma P. žalovala úpadkovou podstatu Jana T-a, zastoupenou žalovaným jako jejím správcem na vyloučení věcí z podstaty z důvodu vlastnictví, spor vysoudila a byly jí přisouzeny útraty sporu, jakož i útraty exekuční. Ku vydobytí útrat vedla žalobkyně exekuci zabavením nároku, příslušejícího dlužníku (podstatě) z důvodu realizace úpadkové podstaty proti žalovanému jakožto správci úpadkové podstaty. Ježto žalovaný se zdráhal zaplatiti vymáhaný peníz, domáhala se ho žalobkyně na něm žalobou. Procesní soud první stolice (okresní soud

v Z.) vyhověl žalobě pouze ohledně útrat exekučních 303 Kč 90 h, vyhověv ohledně ostatních útrat námitce místní nepříslušnosti a odmítnuv žalobu. O d v o l a c í s o u d žalobu o 303 Kč 20 h pro tentokráte zamítl. D ů v o d y: Exekučními spisy jest zjištěno, že byl pro pohledávku žalující strany právoplatně zabaven peníz, který žalovaný má do úpadkové podstaty z realizace úpadkového jmění vydati. Dle spisů úpadkových jest dosud peníz tento za žalovaným, není dosud svému účelu, totiž uspokojení věřitelovu věnován. Není správným názor žalovaného, že peníz tento proto, že tvoří depositum, nelze zabaviti jako pohledávku, ježto povinností vydati depositum, k účelům, pro něž jest určeno, tvoří právě pohledávku, z níž žalující strana se domáhá zaplacení. Soud prvé stolice neposoudil věc po stránce právní správně, usoudiv, že žalující straně přísluší ze zabavené pohledávky uspokojení bez ohledu na stav úpadkového řízení. Dle ustanovení Šu 47 konk. řádu mají býti z podstaty zapraveny pohledávky podstaty, mezi něž náleží i pohledávka žalující stranou vymáhaná, nemohou-li býti plně uspokojeny tak, že nejprve zaplacený býti mají hotově výdaje v Šu 46 (1) konk. ř. uvedené, od správce podstaty zálohou zapravené, ostatní pohledávky pak mají býti poměrně uspokojeny. Š 124 konk. ř. však nařizuje, by věřitelé podstaty byli uspokojeni bez ohledu na stav řízení, jakmile jejich návrhy jsou stanoveny a jsou dospělými, a stanoví dále, že mohou se domáhati žalobou nároků svých i u úpadkového komisaře neb žalobou na úpadkovém správci. Ze srovnání obou právě uvedených předpisů plyne, že uspokojení toto státi se může se zachováním přednosti hotových záloh správcem poskytnutých a v další řadě jen potud, pokud úpadková podstata k uspokojení dalších pohledávek podstaty stačí; jinak že přísluší věřiteli podstaty nárok na poměrné uspokojení jeho pohledávky. Že by úpadková podstata stačila k úplnému uspokojení pohledávky žalující strany za právě uvedeného předpokladu, žalující strana netvrdila, tím méně prokázala; ba naopak ze spisů úpadkových vychází na jevo, že pohledávka její dojde značného obmezení. Právoplatným usnesením úpadkového komisaře stanovena jest odměna správce i s hotovými výlohami na 5820 Kč 70 h, v nichž obsaženy jsou hotové výlohy v částce 1576 Kč 17 h, kdežto úpadková podstata činí celkem 5203 Kč 64 h, z čehož plyne, že za tohoto stavu věci není vůbec oprávněna žalující strana jako věřitel podstaty požadovati toho času úplné zaplacení své pohledávky. I kdyby se vzal zřetel na to, že žalující strana nabyla práva zástavního pro svou pohledávku, tedy krytí, které po rozumu poslední věty druhého odstavce Šu 47 konk. ř. v platnosti zachováno býti musí, není návrh její na úplné zaplacení odůvodněn. Žalobce byl v řízení úpadkovém ještě před podáním prvé exekuční žádosti o zabavení a příkázání k vybrání pro pohledávku 1387 Kč vyrozuměn o výši výtěžku úpadkové podstaty, jakož i o výši nároku správce podstaty na odměnu a hotové výlohy a již tehdy mohl se právem domnívati, že úpadková podstata k úplnému zaplacení jeho pohledávky sotva stačí a že úplné uspokojení jeho nároků mělo by v zápětí obmezení nároku správce podstaty na odměnu po případě i hotové výlohy. Soud odvolací je proto toho náhledu, že již tehdy bylo právem žalující strany domáhati se toliko poměrného uspo-

kojení, na které jí dle §u 47 konk. ř. jedině oprávněný nárok příslušel. Žalující firmě bylo již v čase podání žaloby známo, že v řízení úpadkovém zahájeno jest řízení, směřující k ukončení konkursu a k vyřízení účtu ze správy, jímž určeny býti měly nároky správce podstaty po rozumu §u 125 konk. ř. Žalovaný byl proto zcela v právu, když vzhledem ku svým nárokům na uspokojení vlastních výloh a odměny pohledávku na něm vymáhanou neuspokojil, očekáváje výsledky zahájených jím kroků na úpravu svého účtu a za schválení rozdělení podstaty mezi věřitele podstaty úpadkovým komisařem zahájeném, kterýžto postup není nijak nezákonným a jehož v projednávaném případě úpadkový komisař i úpadkový soud použili. Věřitelé podstaty mají zákonitý nárok na uspokojení z úpadkové podstaty a v tom směru nečiní zákon v §u 47 konk. ř. rozdíl mezi věřitelem podstaty, jenž si vydobyl na jmění úpadkové podstaty soudcovské právo zástavní, ježto výkonem zástavního práva, pokud, jak svrchu uvedeno, nabyto bylo za vědomí, že podstata k úplnému uspokojení všech pohledávek nestačí, brání obmezení v zákonu samém obsažené. Žalující strana mohla by tedy požadovati jen uspokojení poměrné, kteréhož však nepožaduje. Ze spisů úpadkových soud odvolací zjišťuje, že řízení o rozdělení není posud skončeno, a není tedy jisto, jakou částkou žalující straně uspokojení ze jmění úpadkové podstaty přísluší. Dokud tak se nestalo, jeví se žaloba i ohledně částky 303 Kč 90 h předčasnou.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Nesprávnou jest výtka žalovaného, že neměl býti žalován osobně. Pokud šlo o původní žalobu na vyloučení předmětů z úpadkové podstaty, byl žalován jako správce podstaty a též útraty z tohoto sporu byly žalující firmě přisouzeny rozsudkem do 14 dní pod exekucí proti podstatě. Pohledávka útrat stala se tedy dluhem podstaty a, když správce podstaty jich včas nezaplatil, byla proti podstatě rovněž již pravoplatně povolena exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávky podstaty za správcem jako poddlužníkem z důvodu nároku na vydání hotovosti z realizace úpadkového jmění. Nyní dlužno vrátiti se k dovolání žalobkyně, jež uplatňuje pouze důvod dle čís. 4 §u 503 c. ř. s. Dovolatelka žalovala původně úpadkovou podstatu, zastoupenou jejím správcem, na vyloučení předmětů z podstaty z důvodu vlastnictví, uplatňovala tedy nároky vylučovací (§§ 11 a 44 konk. ř.), pro které platí všeobecné právní zásady a poněvadž rozsudkem bylo žalobě pravoplatně vyhověno a byly též náklady sporu žalující straně přisouzeny, nemohla žalovaná úpadková podstata k jejich náhradě jinak odsouzena býti, než ve smyslu §u 409 c. ř. s. Nebylo tedy vůbec žalováno o pohledávku za podstatou na způsob §u 124 konk. ř., ač ovšem přisouzená pohledávka útrat stala se dluhem podstaty ve smyslu §u 46 konk. ř., poněvadž útraty sporů vedených správcem podstaty, ať ve směru aktivním nebo pasivním, musí býti zapraveny z úpadkové podstaty. V tom ohledu jest tedy nesprávným názor odvolatelčin, že se nejedná o pohledávku za

podstatou, při čemž jest ovšem lhostejno, zdali se taková pohledávka útrat vřadí mezi dluhy podstaty dle čís. 1 či 2 řu 46 konk. ř., poněvadž v případě nedostatečnosti podstaty mají přednost vždy jen hotové zálohy správce podstaty (§ 47 odst. (2) konk. ř.). Další útraty exekuční, vzešlé nuceným vymáháním útrat procesních, tvoří přirozeně její další součást. Ač tedy v přítomné době, jak již správně zdůraznil odvolací soud, možno se zabývatí zatím jen s částkou 303 Kč 90 h., o kteréž bylo prvním soudem rozhodnuto rozsudkem, platí o této pohledávce, pokud se jejího zapravení týče, předpisy §§ 47 a 124 (1) a (2) konk. ř. potud, že má býti uspokojena z úpadkové podstaty přede všemi ostatními věřiteli úpadkovými a bez ohledu na stav úpadkového řízení, jakmile byl nárok zjištěn a jest splatným a že proto správce podstaty má o to pečovati, by potřebné hotovosti byly včas po ruce. Zjištění a splatnost nastala zde právoplatným rozsudkem ve sporu o vylučovací nárok. Pak-li tedy správce podstaty nedbal své povinnosti, může také exekuce býti vedena bez ohledu na jiné konkurující věřitele podstaty a bez ohledu na to, zda snad vzejdou ještě jiné dluhy podstaty a zda podstata vystačí. Nemá tu proto místa ustanovení řu 10 konk. ř. Ovšem ale jest předpokladem, že nedostatečnost podstaty k úplnému krytí není již zřejmou, neboť v takovém případě může pohledávka za podstatou, vymáhaná žalobou neb exekucí, uspokojena býti až za hotovými výlohami správce podstaty a s ostatními dluhy podstaty jen poměrně. Ale jako jest povinností správce podstaty, by, stačí-li podstata, včas se postaral o hotovost a zaplacení, tak jest také jeho povinností, by proti zažalovanému neb exekučně vymáhanému nároku se bránil, že pro nedostatečnost podstaty nemůže býti plně uspokojen, jakmile tato nedostatečnost jest zřejmou, a jest z porušení této povinnosti poškozeným věřitelům osobně práv (§ 81 konk. ř.), po případě nese vlastní újmu. Neboť, bylo-li dobyto plného uspokojení pohledávky za podstatou, pokud nedostatečnost podstaty nebyla ještě seznána, nemůže již placení býti požadováno zpět z toho důvodu, že později se podstata ukázala nedostatečnou (§ 47 (2) konk. ř.) a totéž platí, bylo-li nabyto zajištění pro plnou pohledávku (srv. Bartsch, konkursní právo str. 367 až 369 a 701 a Lehmann, str. 394 a 655). Jako soudce ve sporu neb při povolení exekuce nezkoumá z moci úřadu, zda úpadková podstata stačí na plné uspokojení, není ani věcí žalobce nebo vymáhajícího věřitele, aby to prokázal, nýbrž povinností správce podstaty, proti níž byla žaloba podána neb exekuce povolena, aby nedostatečnost podstaty prokázal, tedy námitkami ve sporu neb odporem proti nároku dle řu 35 ex. ř. Nelze proto přisvědčiti názoru odvolacího soudu, že žalující strana měla tak tvrditi a prokázati, že úpadková podstata dostačuje k úplnému uspokojení její pohledávky, ani názoru žalovaného, že ustanovení řu 47 konk. ř. jest tak dalece kategorické, že deroguje všeobecným ustanovením exekučního řádu a že jest bez významu, zda bylo pro žalovanou pohledávku již nabyto zabavení a příkázání k vybrání, jež prý žalobkyni propůjčuje pouze legitimaci pro tento spor. Nemá významu tvrzení v napadeném rozsudku, že žalující firmě již při podání žaloby bylo známo, že je v úpadkovém řízení zahájeno řízení k ukončení úpadku

a k vyřízení účtu ze správy. Částka 303 Kč 90 h, o níž bylo rozsudkem rozhodnuto, vzešla z vedení exekuce a pro tuto částku byla usnesením ze dne 4. února 1924 povolena exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávky dluhující úpadkové podstaty proti žalovanému na odvedení realizace úpadkového jmění v částce více neb méně 5445 Kč. Doručením usnesení poddlužníkovi 6. února 1924 nabyla dovolatelka zástavního práva. Nemožno tedy teprve v tomto sporu o zaplacení částky zabavené a příkázané brániti se poddlužníkovi, žalovanému osobně, nikoli jako správci, námitkou, že podstata nestačí, poněvadž poddlužník může proti vymáhajícímu věřiteli uplatniti jen námitky ze svého poměru k úpadkové podstatě, po případě k úpadci jako nositeli tohoto jmění. Nemohl-li se takto brániti žalovaný jako správce podstaty v původním sporu o vyloučení předmětů z podstaty, v němž první útraty vzešly a neprokázal-li námitkami dle §u 35 ex. ř., že podstata zřejmě již v době povolení exekuce a nabytí zabavení nestačí k plnému uspokojení, ač exekuční vymáhání započalo již usnesením ze dne 21. července 1923, nelze tak činiti v tomto sporu, již proto ne, že, jak řečeno, není k tomu žalovaný ani oprávněn. Námitka, že podstata nestačí, směřuje přímo proti nároku exekučně vymáhanému a může proto jen prostředkem naznačeným v §u 35 ex. ř. za ostatních jeho podmínek býti uplatněna a jako podobnou obranou správce podstaty ve sporu věřitele podstaty o takovou pohledávku má býti docíleno omezení pohledávky přiměřeně stavu podstaty v době vynesení rozsudku, tak i v řízení o námitkách dle §u 35 ex. ř., lze-li po rozsudku ji uplatniti, má býti téhož účelu dosaženo dle stavu zřejmého z té doby. To se nestalo a nezasluhuje tedy v tomto sporu povšimnutí, že žalující strana, byvši ještě před podáním své první exekuční žádosti vyrozuměna o výši výtěžku úpadkové podstaty a správceva nároku na odměnu a hotové výlohy, mohla již tehdy se domnívati, že podstata k úplnému krytí její pohledávky sotva stačí. Že prý tak věděla určité z usnesení úpadkového komisaře ze dne 18. července 1925, jímž byla právoplatně určena výše jmění podstaty, jakož i odměna a hotové výlohy správcevy, tvrdí tím odvolací soud okolnost, která vyšla na jevo až po vynesení prvního rozsudku v tomto sporu.

Čís. 5959.

Z toho, že zaměstnanec byl uznán vinným přečinem proti bezpečnosti těla podle §§ 335, 337 tr. zák., nelze ještě dovozovati jeho nezdatnost ve smyslu §u 1315 obč. zák.

Vědomá a zaviněná nedbalost.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1926, Rv I 4/26.)

Žalobce, vystoupivší vzadu na vůz, náležející Josefu J-ovi a řízený kočím Karlem F-em, byl při přejíždění trati zasažen klesající závorou